

Podstawowe świadczenia z tytułu ubezpieczenia na wypadek bezrobocia

Zasiłek dla bezrobotnych (*Arbeitslosengeld*)

Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiada osoba, która potrafi udokumentować wymagane, według przepisów ubezpieczenia dla bezrobotnych, minimum okresu zatrudnienia i która, w czasie trwania pobierania zasiłku dla bezrobotnych, pozostaje do dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy. Wysokość jak i okres wypłacania powyższego świadczenia uzależnione są zarówno od czasokresu trwania stosunku pracy, wysokości otrzymywanego wynagrodzenia, jak również od wieku i sytuacji rodzinnej otrzymującego świadczenie.

Prawo do uzyskania świadczenia (*Anwartschaft*)

- Warunkiem do skorzystania po raz pierwszy z zasiłku dla bezrobotnych, wynikającego z przepisów ubezpieczenia na wypadek bezrobocia jest:
 - 52 tygodnie legalnego, podlegającego obowiązkowi płacenia składek ubezpieczeniowych na wypadek bezrobocia zatrudnienia, wykonywanego w ciągu ostatnich 2 lat od chwili złożenia wniosku o w/w. świadczenie.
- Prawo do ponownego skorzystania z zasiłku dla bezrobotnych przysługuje po:
 - 28 tygodniach legalnego, podlegającego obowiązkowi płacenia składek ubezpieczeniowych na wypadek bezrobocia zatrudnienia, wykonywanego w ciągu ostatnich 12 miesięcy.
- Bezrobotny, który nie ukończył 25 roku życia, nabywa prawo do zasiłku dla bezrobotnych po:
 - 26 tygodniach legalnego, podlegającego obowiązkowi płacenia składek ubezpieczeniowych na wypadek bezrobocia zatrudnienia, wykonywanego w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Dyspozycyjność (*Verfügbarkeit*)

Osoby, którym zostanie zaproponowane odpowiednie i typowe dla rynku pracy zatrudnienie, muszą mieć możliwość i być zdolne do jego podjęcia, wykazywać gotowość do pracy, oraz muszą być bezrobotne.

Osoby, które pobierają zasiłek na dziecko i jednocześnie starają się o otrzymanie świadczenia z tytułu ubezpieczenia na wypadek bezrobocia, muszą pozostawać do dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy (*AMS-Arbeitsmarktservice*). Konieczne jest udowodnienie posiadania możliwości zapewnienia dziecku odpowiedniej opieki.

Osoby bezrobotne muszą pozostawać - dotyczy to możliwości podjęcia zatrudnienia w normalnych godzinach pracy, w wymiarze 20 godzin tygodniowo - do dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy (*AMS*) Dla bezrobotnych zajmujących się opieką nad dziećmi do 10 roku życia, lub nad dziećmi upośledzonymi wymóg opisanej powyżej dyspozycyjności zredukowano do 16 godzin normalnego tygodniowego zatrudnienia.

Bezrobotnym obcokrajowcom prawo do otrzymania zasiłku dla bezrobotnych przysługuje tylko wtedy, jeżeli według obowiązujących przepisów prawnych posiadają oni zezwolenie na podjęcie niesamodzielnej pracy. Podstawową przesłanką jest wykazanie się prawem do legalnego pobytu. W zasadzie obejmuje to osoby posiadające zezwolenie na osiedlenie się (*Niederlassungsbewilligung*).

Bezrobotni obcokrajowcy posiadający inne, od wyżej wymienionego, zezwolenie na pobyt mogą, w szczególnych przypadkach również otrzymać zasiłek dla bezrobotnych.

Za dopuszczalny czas na dojeździe/dojazd do miejsca pracy przyjmuje się czas sięgający wymiarem do ¼ okresu trwania codziennego zatrudnienia. W szczególnych przypadkach możliwe jest przyjęcie dłuższego czasu. Generalnie, przy zatrudnieniu na pełny etat, przyjmuje się za dopuszczalny 2-wu godzinny czas na dojeździe/dojazd do miejsca pracy, przy niepełnym etacie może on sięgać wymiarem do 1 1/2 godziny.

Bezrobotni korzystają w czasie pobierania zasiłku dla bezrobotnych z tak zwanej ochrony w zakresie kierowania do pracy, oraz ochrony wynagrodzenia:

- W okresie pierwszych **100 dni**: Skierowanie do wykonywania innej pracy niż dotychczasowa jest możliwe tylko wtedy, jeżeli w przyszłości nie utrudni to w istotny sposób powrotu do poprzedniego rodzaju zatrudnienia.

- W okresie pierwszych **120 dni**: Zatrudnienie w innym zawodzie, lub w niepełnym wymiarze czasu jest dopuszczalne tylko wtedy, jeżeli wysokość wynagrodzenia wynosi 80% ostatniej podstawy wymiaru zasiłku dla bezrobotnych.
- W **pozostałym okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych**: Zatrudnienie w innym zawodzie, lub w niepełnym wymiarze czasu jest dopuszczalne tylko wtedy, jeżeli wysokość wynagrodzenia wynosi 75% ostatniej podstawy wymiaru zasiłku dla bezrobotnych.
- **Szczególna ochrona wynagrodzenia**: Jeżeli w określonym czasokresie co najmniej połowa zatrudnienia jest zatrudnieniem w niepełnym wymiarze czasu, (mniej niż $\frac{3}{4}$ pełnego wymiaru czasu pracy), wynagrodzenie musi sięgać przynajmniej ostatniej podstawy wymiaru zasiłku dla bezrobotnych.

Okresy pobierania zasiłku (*Bezugsdauer*)

Czasokres pobierania zasiłku dla bezrobotnych zależy od długości okresów poprzedniego zatrudnienia i od wieku bezrobotnego:

- Minimum **20 tygodni**
- **30 tygodni**: po 3 latach zatrudnienia podlegającego obowiązkowi płacenia składek ubezpieczeniowych, wykonywanego w okresie ostatnich pięciu lat od chwili złożenia wniosku.
- **39 tygodni**: po 6 latach zatrudnienia podlegającego obowiązkowi płacenia składek ubezpieczeniowych, wykonywanego w okresie ostatnich 10 lat, po ukończeniu 40 roku życia.
- **52 tygodnie**: po 9 latach zatrudnienia podlegającego obowiązkowi płacenia składek ubezpieczeniowych, wykonywanego w okresie ostatnich 15 lat, po ukończeniu 50 roku życia.

W wypadku udziału w szkoleniach organizowanych przez Urząd Pośrednictwa Pracy (*AMS*) okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych zostaje odpowiednio przedłużony (nie dotyczy zasiłku doraźnego – *Notstandshilfe*).

W razie przerwania pobierania zasiłku dla bezrobotnych, podjęcie i dalsza kontynuacja niewykorzystanej reszty możliwa jest w ciągu 3 lat od chwili ostatniego dnia pobierania świadczenia. Roszczenie do dalszego pobierania zasiłku wygasa z chwilą nabycia prawa do nowego świadczenia z tytułu ubezpieczenia na wypadek bezrobocia.

Wysokość zasiłku dla bezrobotnych (*Höhe des Arbeitslosengeldes*)

Zasiłek dla bezrobotnych składa się z:

1. podstawy wymiaru (*Grundbetrag*)
2. dodatków rodzinnych (*Familienzuschläge*)
3. dodatków wyrównawczych (*Ergänzungsbeträge*)

1. **Podstawa wymiaru** (*Grundbetrag*) wynosi 55% dziennego wynagrodzenia netto, które jest obliczane z całorocznego dochodu. Wskaźnikiem wymiaru jest roczne rozliczenie sporządzane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W przypadku złożenia wniosku przed 30 czerwca, do ustalenia podstawy wymiaru brany jest pod uwagę przedostatni rok kalendarzowy, przy złożeniu wniosku po 30 czerwca ostatni rok kalendarzowy. Przy obliczaniu wysokości podstawy wymiaru zasiłku dla bezrobotnych nie bierze się pod uwagę dochodów z tytułu pobierania zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (dawny zasiłek wychowawczy) - (*Kinderbetreuungsgeld*), zasiłku chorobowego (*Krankengeld*), zasiłków pobieranych w okresie ciąży (*Wochengeld*), oraz wynagrodzenia ucznia uzyskiwanego w czasie nauki zawodu (*Lehringsentschädigung*). Jeżeli nie jest możliwe ustalenie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych rocznego wskaźnika wymiaru, bierze się pod uwagę średnie wynagrodzenie brutto z ostatnich 6 miesięcy (łącznie z wszystkimi dodatkami). Podstawa wymiaru, ustalona po ukończeniu przez bezrobotnego 45 roku życia, nie ulega zmianie aż do chwili uzyskania wyższej podstawy.

2. **Dodatki rodzinne** (*Familienzuschläge*) w wysokości € 0,97 na dzień i osobę (2011) zostaną przyznane na współmałżonka, (konkubenta), dzieci, wnuki, pasierbów i dzieci przysposobione, jeżeli bezrobotny łączy w istotny sposób na ich utrzymanie i - w przypadku dzieci - przysługuje na nie zasiłek rodzinny (*Familienbeihilfe*). Dodatek rodzinny przysługuje jedynie na członków rodziny żyjących w Austrii. Dodatek rodzinny na współmałżonka (konkubenta) przysługuje jedynie w przypadku przyznania dodatku rodzinnego na niepełnoletnie lub niepełnosprawne dziecko. Prawo do otrzymywania dodatku rodzinnego przysługuje obojgu rodzicom.

3. **Dodatek wyrównawczy** (*Ergänzungsbetrag*) ustalany w przypadku pobierania zasiłku dla bezrobotnych, bez prawa do dodatków rodzinnych, to różnica pomiędzy dochodem podstawowym, a minimalnym dochodem, określonym w przepisach o dodatkach wyrównawczych (€ 793,40 miesięcznie, lub € 26,45 na dzień/2011). Uzyskana suma nie może jednak przekroczyć 60% dziennego wynagrodzenia netto.

Dodatek wyrównawczy ustalany w przypadku pobierania zasiłku dla bezrobotnych, z prawem do dodatku rodzinnego to różnica pomiędzy dochodem podstawowym i dodatkiem rodzinnym, a minimalnym dochodem określonym w przepisach prawnych o dodatkach wyrównawczych. Suma ta nie może przekroczyć 80% dziennego wynagrodzenia netto.

W przypadku ukończenia przez bezrobotnego 45 roku życia, zarobek na podstawie którego obliczono wysokość przysługującego mu zasiłku dla bezrobotnych, jest brany pod uwagę również przy obliczaniu wysokości zasiłku przysługującego mu w późniejszych okresach, aż do chwili uzyskania wyższego zarobku.

Zasiłek doraźny (*Notstandshilfe*)

Prawo do otrzymania zasiłku doraźnego przysługuje bezrobotnym

- których roszczenie do zasiłku dla bezrobotnych i świadczeń przedemerytalnych zostało wyczerpane.
- którzy pozostają do dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy (*AMS*)
- którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej.

Do pełnej dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy pozostają osoby:

- obywatele austriaccy, oraz członkowie ich rodzin
- obywatele Unii Europejskiej (EU) i Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (EWR), oraz członkowie ich rodzin
- obywatele szwajcarscy, oraz członkowie ich rodzin
- osoby posiadające status azylanta
- inne osoby, jeżeli od ponad 5-ciu lat są osiedlone na terenie Austrii

Niektórzy bezrobotni, pomimo iż nie są ponad 5 lat osiedleni na terenie Austrii i nie należą do kręgu powyżej wymienionych osób, mogą w ramach przesłanek szczególnych otrzymać zasiłek doraźny

n.p.

- obywatele tureccy w ramach umowy wzajemnej,
- osoby posiadające rodzinne powiązania w Austrii itd.

Bezrobotni nie należący do powyżej wymienionych kręgów osobowych mogą, w sytuacjach wyjątkowych, otrzymać zasiłek dla bezrobotnych i/albo zasiłek doraźny na łączny okres nie przekraczający jednego roku.

Dla określenia warunków bytowych bezrobotnego bierze się pod uwagę i poddaje kontroli całość sytuacji dochodowej jego i żyjącego z nim we wspólnym gospodarstwie domowym współmałżonka (konkubenta). Wysokość zasiłku doraźnego wynosi 92% do 95% podstawy wymiaru zasiłku dla bezrobotnych, przy czym podlegające naliczeniu jego, jak i żyjącego z nim we wspólnym gospodarstwie domowym współmałżonka (konkubenta) dochody, odliczane są od wysokości zasiłku. Przy naliczaniu dochodów partnera do zasiłku doraźnego uwzględnia się ich dopuszczalną wysokość (€ 501,-- w stosunku do partnera, € 250,50 na dziecko/2011). W sytuacjach szczególnych może być ona podwojona lub potrójona.

Osoby, nie posiadające, ze względu na dochody partnera, prawa do pobierania zasiłku doraźnego (*Notstandshilfe*), pozostające jednakże (tak samo jak osoby otrzymujące wymieniony zasiłek) do dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy, są ubezpieczone zarówno od choroby, jak i emerytalnie. Prawo do ubezpieczenia zdrowotnego przysługuje jedynie wtedy, jeżeli nie jest możliwe zwolnienie od opłat, wspólne ubezpieczenie w/w osoby w myśl § 51d ustęp 3 Prawa o Ubezpieczeniach Społecznych – ASVG.

Jeżeli przed przyznaniem zasiłku doraźnego pobierany był przez okres 20 lub 30 tygodni zasiłek dla bezrobotnych, wysokość wymiaru podstawy zasiłku doraźnego zostaje, po upływie pół roku od jego przyznania, zredukowana do wysokości € 26,45 lub € 30,83 dziennie. W przypadku pobierania zasiłku dla bezrobotnych przez okres 39 lub 52 tygodni wymieniona powyżej redukcja nie jest stosowana. Po ukończeniu przez bezrobotnego 45 roku życia wysokość wymiaru podstawy zasiłku doraźnego obliczana jest na podstawie najdłuższego okresu pobieranego przez niego zasiłku dla bezrobotnych.

Wniosek o przyznanie zasiłku doraźnego należy złożyć przed upływem 3 lat, licząc od chwili zakończenia pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Z reguły przyznawany on jest na okres 52 tygodni.

Świadczenie przedemerytalne (*Pensionsvorschuss*)

Bezrobotni, którzy wystąpili o przyznanie renty inwalidzkiej lub renty z tytułu niezdolności do wykonywania zawodu, emerytury albo emerytury związanej z pracą wykonywaną w wyjątkowo ciężkich warunkach (*Nachtschicht-Schwerarbeitgesetz*) mogą otrzymać jako świadczenie przedemerytalne zasiłek dla bezrobotnych (lub zasiłek doraźny) na okres załatwienia niezbędnych formalności. Osoby pobierające świadczenie przedemerytalne nie muszą wykazywać gotowości do podjęcia pracy i nie muszą w czasie otrzymywania świadczenia pozostawać do dyspozycji Urzędu Pośrednictwa Pracy (*AMS*).

Świadczenie przedemerytalne wypłacane jest w wysokości należnego zasiłku dla bezrobotnych, lub zasiłku doraźnego, nie może ono jednak przekroczyć dziennie 1/30 średnio przewidywalnej stawki przyszłej emerytury. Wynosi ona dla emerytury € 37,73, a dla renty inwalidzkiej € 30,57 dziennie. Jeżeli wysokość emerytury jest znana i wynosi mniej, podane powyżej stawki zostają odpowiednio obniżone.

W przypadku przyznania emerytury suma otrzymanego świadczenia przedemerytalnego zostaje odliczona od przysługującej nadpłaty emerytury i zwrócona Urzędowi Pośrednictwa Pracy. W razie otrzymania decyzji odmownej nie przysługuje żadna nadpłata do przysługującego wyższego zasiłku dla bezrobotnych lub zasiłku doraźnego.

W czasie pobierania świadczenia przedemerytalnego dopuszczalny jest, nie przekraczający 3 miesięcy, pobyt za granicą. Świadczenie przedemerytalne przysługuje także w trakcie pobytu w szpitalu, nawet w wypadku braku uprawnień do zasiłku chorobowego.

Zasiłek przejściowy (*Übergangsgeld*)

Osobom, które na skutek podniesienia granicy wieku emerytalnego nie mogły w latach 2004 do 2015 przejść na wcześniejszą emeryturę, przysługuje, do chwili nabycia prawa do emerytury, roszczenie do zasiłku przejściowego, jeżeli spełniają one wymogi konieczne do otrzymania zasiłku dla bezrobotnych, były w okresie ostatnich 15 miesięcy co najmniej 52 tygodnie bezrobotne i pomimo intensywnych starań nie znalazły stałego miejsca zatrudnienia. Podane powyżej okresy (52 tygodnie/15 miesięcy) zostają, w przypadku pobierania zasiłku chorobowego, zasiłku tygodniowego, jak również w przypadku pobytu w sanatorium lub w domu opieki, odpowiednio przedłużone.

Uwaga: od roku 2011 do roku 2015 przejście na zasiłek przejściowy będzie stopniowane w zależności od osiągniętego wieku.

Wymogi te zostają również spełnione w przypadku udokumentowania wykonywania w przeciągu ostatnich 25 lat przed złożeniem wniosku, podlegającego obowiązkowi płacenia składek ubezpieczeniowych i trwającego 780 tygodni zatrudnienia, przy czym wymienione powyżej 25 lat zostaje rozszerzone na nie podlegające obowiązkowi płacenia składek z tytułu ubezpieczenia na wypadek bezrobocia okresy opieki nad dzieckiem (do chwili ukończenia przez nie 15 roku życia).

Zasiłek przejściowy przysługuje w wysokości podstawy wymiaru zasiłku dla bezrobotnych plus 25%, plus płatne dodatki rodzinne; co najmniej jednak w wysokości zasiłku dla bezrobotnych, łącznie z dodatkiem wyrównawczym.

W przypadku braku perspektywy na znalezienie w najbliższej przyszłości dla (i przez) pobierającego świadczenie miejsca pracy, istnieje możliwość zwolnienia tej osoby przez Urząd Pośrednictwa Pracy (AMS) z obowiązku stałego pozostawania do dyspozycji tego urzędu i kontynuowania wypłacania zasiłku przejściowego np. w trakcie pobytu za granicą.

Zarobek dodatkowy (*Nebenverdienst*)

Pomimo otrzymywania któregoś ze świadczeń z Urzędu Pośrednictwa Pracy (AMS), istnieje możliwość zarobku dodatkowego. Zarobek dodatkowy u tego samego pracodawcy jest możliwy dopiero po upływie jednego miesiąca od chwili rozwiązania stosunku pracy.

Jeżeli umowa o pracę została zawarta na dłużej niż jeden miesiąc, miesięczne wynagrodzenie brutto może wynosić maksymalnie € 374,02.

W przypadku zawarcia umowy o pracę na okres krótszy niż jeden miesiąc, wynagrodzenie brutto może wynosić maksymalnie € 28,72 na dzień i łącznie nie więcej niż € 374,02 na miesiąc. Jeżeli podczas wykonywania którejs z wymienionych powyżej prac zarobkowych, granica ta zostanie przekroczona, będzie to miało wpływ na decyzję o dalszym pobieraniu świadczenia.

Dokładnych informacji można zasięgnąć w Urzędzie Pośrednictwa Pracy (AMS).

Ważne informacje w skrócie

Podania o przyznanie powyższych świadczeń należy składać w regionalnych Urzędach Pośrednictwa Pracy (*regionale Geschäftsstelle des AMS*). Poza tym istnieje obowiązek niezwłocznego, najpóźniej przed upływem jednego tygodnia, informowania Urzędu Pośrednictwa Pracy o wszystkich istotnych zmianach dotyczących np. sytuacji ekonomicznej, przebywania na zwolnieniu lekarskim, zmiany miejsca zamieszkania, pobytu za granicą itd.

Niedotrzymanie wyznaczonych terminów kontrolnych, jak również odmówienie przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia, lub szkolenia może spowodować utratę otrzymywanego świadczenia.

W trakcie pobytu za granicą, albo po zakończeniu pobierania przysługującego świadczenia, ochrona zdrowotna działa jeszcze przez okres następnych 6 tygodni, jeżeli ubezpieczenie zdrowotne obowiązywało (trwało) nieprzerwanie przez 6 tygodni, albo przez okres co najmniej 26 tygodni w ciągu ostatniego roku.

!!!Uwaga!!!

!!!Ponieważ powyższe informacje przekazane są w bardzo skróconej formie, zalecamy zasięgnięcie dokładnych i wyczerpujących informacji w Urzędzie Pośrednictwa Pracy (AMS), lub u nas – w Centrum Porad dla Migrantów i Migrantek (Beratungszentrum für Migranten und Migrantinnen).

Männer und Frauen: 1010 Wien, Hoher Markt 8/4/2 Tel: 712 56 04 http://www.migrant.at E-Mail: migrant@migrant.at	Frauen: 1010 Wien, Marc Aurel Straße 2a/6/2/10 Tel: 982 33 08 http://www.migrant.at E-Mail: migrantin@migrant.at
Diese Publikation wird aus Mitteln des Arbeitsmarktservice sowie der Magistratsabteilung 17 gefördert.	
 Arbeitsmarktservice Wien	 StoDt+Wien Wien ist anders. WIEN IST VIelfALT. MA 17